П III 34

Примерак 16 филера

НОВА ПОШТА

„НОВА ПОШТА"
излази сваког дана ујутру, осим понедеоника и дана иза празника
Редакција и администрација:
УЈВИДЕК, ОРСАГЗАСЛО ТЕР 6/I
Телефон: 39--39. // Пошт. фах 173
Чек. рачун код Пошт. штед. 18.254
Месечна претплата: 4.30 пенга, тромесечна: 12.40 пенга.

Год. III. Ујвидек, четвртак, 4 новембар 1943 Број 246

Тешке борбе за Полуострво Крим

Немачке трупе одбиле су досада све нападе

Немци ухватили грофа Ђана који се крио код Тоскане

Немачка врховна команда јавља:

Јуче смо још више сузили мостобран искрцаних трупа јужно од Керча на Полуострву Криму. Код северног улаза на Кримско Полуострво, северно од Херзона и у завоју Дњепра и даље трају тешке борбе, уз најтеже губитке по непријатеља. Совјетске нападе свугде смо одбили, а где су настала мања места продора отсекли смо их. Наши противнапади били су успешни и уништили смо мање непријатељске одреде. На осталим деловима Источног фронта било је само локалних борби. Уништили смо једну непријатељску чету која се угњездила на дњепарском острву источно од Черкасија. Југоисточно и североисточно од Кијева и западно од Смоленска одбили смо изоловане нападе. Код Великије Луки наставља се борба против совјетских трупа које продиру са великим нападом. Један противавионски воз уништио је на јужном делу Источног фронта 15 совјетских тенкова, а један тенк најтежег типа онеспособио за кретање. Лаке немачке поморске снаге потопиле су у Финском Заливу три совјетска чамца а један тако тешко оштетила да се може рачунати и са његовим губитком.

У јужној Италији америчке трупе извршиле су ноћни напад на наше одреде који се налазе на западној обали Волтурна, али смо их одбили. Источно од Волтурна Енглези су напали наше заштитнице али су их наши одреди, помагани од борбених авиона, спречили у напредовању, наневши непријатељу осетне губитке. У источној обалној области јужне Италије два британска пука, уз подршку артилерије и тенкова, извршила су напад на наше трупе код реке Трењо али смо напад одбили наневши непријатељу велике губитке.

Непријатељски авиони су у уторак у подневним часовима извршили напад на југоисточни део Рајха и том приликом изазвали људске жртве и грађевинску штету. Наша ваздушна одбрана оборила је 7 четворомоторних непријатељских бомбардера.

Немачки авиони бомбардовали су успешно прошле ноћи циљеве у Лондону. Лаке немачке поморске снаге у ноћи између 2 и 3 новембра потопиле су из једног јако заштићеног конвоја код јужне обале Енглеске два пароброда са 4.500 тона бродског простора.

Англосаксонци концентришу трупе на Кипру

Рачуна се са нападом на Додеканез

Анкара, 3 новембар. (БТ) — Према вестима које су приспеле у Анкару, у току последње две недеље знатно су појачане савезничке трупе на острву Кипру. У првом реду су приспеле јужноафричке трупе и амерички авијатичари. Према новинарским извештајима са Кипра, приспели су нови транспорти бродова у тамошње луке. Из тих појачања закључују да је у припреми акција на Додеканез.

Рат у Италији

Тешкоће Англосаксонаца у Италији

Цирих, 3 новембар. (БТ) — Дописници лондонских листова детаљно се баве тешкоћама које Англосаксонци треба да савладају у јужној Италији. Они указују на то да се само напредујући од брежуљка до брежуљка пужевском брзином приближавају Риму. Пут који води ка италијанској престоници ванредно је тежак. Висинске положаје Немци одлучно бране са мало људи, али са утолико више машинског оружја и мерзерских топова. Енглези се завлаче у пећине а њихов ванредно непријатан положај отежава још и непријатно јесење време. Много хваљеном лепом италијанском јесењем времену нема ни трага, све кисне и прокишњава, и војници Осме армије доспели су из пустиње у потоп и помињу пустињу као диван сан.

Жестоке борбе јужно од реке Трењо у Италији

Осма армија врло споро напредује

Цирих, 3 новембар. (БТ) — Према једном извештају из главног стана генерала Александра, трупе Пете армије, после тешких борби, продрле су у одбранбене линије између Монте Масика и Изернија. Америчке трупе су поселе Казанову. Од уторка ујутро тешка америчка артилерија сипа ватру на пут који води северозападно од Монте Масика. Америчке трупе уз потпору британских јединица напале су на западној страни Мадоне више непријатељских група. Осма британска армија која продиру у правцу запада од Спинета, само је после тешких борби успела да освоји неке положаје, који значе само малу добит у простору. На утоци реке Трењо дошло је до малих промена фронта. Из главног стана генерала Ајзенхауера се јавља, да енглеске и америчке трупе надиру ка немачким одбранбеним положајима на Монте Масику, услед чега је немачко вођство повукло своје трупе у правцу Гарјанија. Од те реке на југ воде се жестоке борбе.

Састанак Идна и Менемендцоглуа може имати велику важност

каже »Дејли Мел«

Лисабон, 3 новембар. (МТИ) — Према дипломатском сараднику »Дејли Мела«, Иднов разговор са турским министром спољних послова може да има много већи значај него што се у почетку мислило с обзиром на последње догађаје. Турска влада је у своме држању у последње време учинила велике промене. Иненијев говор у парламенту био је израз тог промењеног становишта. Ситуација Турске је од необично велике важности с обзиром на општу сарадњу до које је дошло на московској конференцији.

У једној скривеној кући код Тоскане пронађен је гроф Ђано

Грофу Ђану судиће нарочити суд

Женева, 3 новембар. (БТ) — »Ла Свис« јавља из Киаса да је према информацијама које потичу из добро обавештених извора гроф Ђано боравио у једној потпуно изолованој згради у равници Тоскане. О постојању те куће скоро нико није знао. Проналазак грофа Ђана је пуки случај. Једна немачка патрола је обилазила околину и у тој поменутој кући нашла је једног старца са дугом брадом. Брада је сасвим изменила спољашност Ђана, међутим, његов идентитет је утврђен за време претреса куће. Мусолини је одмах био обавештен о хапшењу грофа Ђана и издао је упутство да се он одведе у Верону. Швајцарски лист сазнаје да ће и Ђано бити стављен пред онај специјални суд који је успостављен да суди оним члановима великог фашистичког савета који су гласали против Мусолинија.

БАДОЉО КОНФЕРИШЕ

Цирих, 3 новембар. — (БТ). Маршал Бадољо завршио је у Напуљу преговоре са водећим личностима политичког живота. Бадољо ће поднети извештај краљу Виктору Емануелу о резултатима преговора.

„ДЕЈЛИ ХЕРАЛД" ПОЗИВА ИТАЛИЈАНСКОГ КРАЉА ДА АБДИЦИРА

Амстердам, 3 новембар. (ДНБ) Енглески лист „Дејли Хералд" у отвореном писму позвао је италијанског краља Виктора Емануела да се повуче. Лист поставља питање владару зашто не абдицира када то захтевају част и далековидност.

АУСТРИСКИ ОДБОР У ЛОНДОНУ НЕЋЕ БИТИ ПРИЗНАТ КАО ПРИВРЕМЕНА ВЛАДА

Цирих, 3 новембар. — (МТИ). У Лондону придају велику важност комуникеу Москве о успостави невазисне Аустрије. Аустриски одбор у Лондону је појачао своју делатност. Међутим, нема знака да би Аустриски одбор имао да буде признат као привремена влада.

МЕНЕМЕНЦОГЛУ ПРИСПЕО У КАИРО

Анкара, 3 новембар. (МТИ) — Према извештају енглеске обавештајне службе из Каира, турски министар спољних послова Менемендцоглу и енглески амбасадор у Анкари у среду у подне приспели су у Каиро.

БИОСКОП НЕМЗЕТИ

Од 1—7 нов.

ЉУБОМОРА

(FÉLTÉKENYSÉG)

Премијера одличног мађарског филма

Шомлаи А:, Толнаи К. и Нађ И.

ЛОНДОНСКИ КРУГОВИ О ОДЛУЦИ МОСКОВСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ У ПОГЛЕДУ АУСТРИЈЕ

Базел, 3 новембар. — (БТ). Лондонски дописник „Базел Национал Цајтунга" јавља да добро обавештени лондонски кругови напомињу у вези са одлукама московске конференције о успостави независне Аустрије да та декларација први пут изражава становиште да се не признаје аншлус. До сада су само Савезници прогласили Минхенски споразум као неважећи. У тој одлуци се види знак за распарчавање Немачке.

ТЕШКЕ ПОСЛЕДИЦЕ НАПАДА АНГЛОСАКСОНСКЕ АВИЈАЦИЈЕ НА АНКОНУ

Кијасо, 3 новембар. (БТ) — Према извештају, последњи непријатељски напад извршен на град Анкону имао је необично тешких последица. Услед бомбардовања потпуно је прекинут рад водовода и плинске централе. Катедрала, градска кућа, много цркава и сирочадских домова је оштећено. У околини једног сиротишта још увек лута 50-торо деце. Акција за спасавање је у току. Већи број разних трговина у граду потпуно је изгорео. Уништена је зграда листа „Корријера Адријати". Сарадници, особље штампарије и редакције су спасени на чудан начин. Број жртава који је знатан још није установљен.

НЕУСПЕО НАПАД ЕНГЛЕСКИХ АВИОНА НА ЈЕДАН НЕМАЧКИ КОНВОЈ У ЛАМАНШУ

Берлин, 3 новембар. (Интерпф) — У уторак по подне 14 енглеских бомбардера су поново напали поред северне Бретонске обале један немачки конвој. Од нападачких авиона оборили смо два. Бомбе које су експлодирале у близини неких бродова проузроковале су само пукотине. Код посаде једног брода је било само неколико рањених. Сви немачки бродови су приспели у своја места опредељења.

ШТРАЈК У АМЕРИЦИ

Цирих, 3 новембар. — (МТИ). Из Вашингтона јавља „Јунајтед Прес":

Извршни одбор савеза рударских радника још није донео одлуку да ли ће обуставити штрајк који је почео у понедељак. Седница која је била сазвана за уторак по подне одржана је и претседник савеза рударских радника Луис упутио се код министра унутрашњих дела Ајкса да би са њиме повео преговоре.

Кроз штампу

Немачка не жели балканску федерацију

Нарочита мисија и специјално пуномоћство изванредног посланика г. д-р Најбахера на Балкану изазвало је разне коментаре у штампи сила Осовине, Савезника и неутралаца. О тим у вези г. д-р Најбахер је дао интересантан интервју главном уреднику београдског „Донауцајтунга", који у главном доносимо:

У немачком посланству у Београду од доласка г. д-р Најбахера влада велика живост. Изванредни посланик г. д-р Најбахер има мало времена да прима странке. Он ради на решењу компликованих проблема, и то увек на лицу места, да би се лично уверио о свему, како му то налаже специјална мисија од Министарства иностраних дела Трећег Рајха. Он је човек који не решава проблеме за зеленим столом, већ је организатор, привредни стручњак, првоборац националсоцијализма. Хоће лично да сам уђе у дубину свих проблема, те да их реши. Компликоване проблеме Југоистока он не жели да реши по неком рецепту него у органској повезаности народа, привреде и простора.

Главни уредник „Донауцајтунга" Херман Хениг поставио је г. д-р Најбахеру неколико питања. На прво питање „да ли вам је познато, господине посланиче, да англосаксонска штампа у вези са активирањем политике Немачког Рајха на Југоистоку види знак њене претешњености, па чак и слабости — одговорио је посланик смешећи се:

„Полазна тачка наше иницијативе на Балкану јесте слом империјалистичке политике Италије услед издаје Бадоља. То је била Италија која је хтела да Хрватску, Црну Гору, Албанију и Грчку увуче у њену интересну сферу. Задатак је Немачке, силе која ствара ред у европском простору, да у тренутку неуспеха и самоубиства италијанске политике у Средоземљу нађе један нови пут за будућност".

„Прича се не само у непријатељској већ и у штампи југоистока о балканској унији којој тежи Немачка . . ." гласило је друго питање.

Немачка неће балканску унију. Сада постоји само настојање Москве за такозвану „Федерацију слободних балканских република". Ми се чудимо — продужио је посланик — да Енглези, који се боје совјетске балканске федерације говоре о балканској унији под вођством Немачке. Југоисток није за нас простор да би на њему господарили, него простор европске солидарности".

„Каква треба да буде та солидарност. Да ли само на политичком и на војном пољу или привредна солидарност? — питао је главни уредник.

„Ми сада имамо само две ствари. Прво, у политичком погледу у овом простору а у интересу реда европског континента, желимо да држимо по страни све стране утицаје, које су на Југоистоку увек правили вештачке савезе ради прављања нереда. Последњи класични покушај је био да се начини систем војних савеза против Немачке. И ако је тај покушај спроведен од једне јаке политичке воље, на привредном пољу Југосток је следио свој природни пут. Друго, ми хоћемо да државе југоисточне Европе учланимо у европски привредни поредак који почива на привредној повезаности и на размени привредних производа. Тај систем био је пред рат сасвим назначен у развоју трговинске политике. Само средња Европа долази у обзир као потрошач производа Југоистока. Зато је и велик интерес самих држава југоисточне као и централне Европе да се осигура стална привредна повезаност.

„Дакле, та привредна везаност југоисточне и централне Европе треба да има регулисани и стални пут на пољу аграрне производње Југоистока?

„Привредни и социјални проблеми Југоистока — одговорио је посланик — био је и остаје сељак као централни проблем. Немачка стреми ка једном европском поретку да се ослободи сељак и да се бди над животом европског сељаштва и да се спасе од интернационалних пољопривредних берза. Ми нећемо дозволити да се социјолошки основи Европе разоре са прекоморским аграрним производима. То исто односи се и на остале сировине у Европи.

„Ако сам вас добро разумео, господине посланиче, да ли иницијатива за организацију те привредне повезаности Европе припада Немачкој?

„То је несумњиво мисија Немачке да после овога рата уједини све привредне снаге у један нови привредни поредак ради благостања европских народа. То су наше идеје водиље при решавању проблема југоисточне Европе.

„Остало препуштамо нашим непријатељима — завршио је г. д-р Најбахер — да се нама придају политички планови који припадају њиховом душевном арсеналу а не нашем"

*

О мисији г. д-р Најбахера „Пестер Лојд" пише: У раду посланика г. д-р Најбахера може се назрети стварање новога територијалног поретка на Балкану. Може се сматрати као чињеница да Немачка жели да се територијална решења не ломе преко колена зато што развитак унутрашњих прилика на томе простору није сасвим разјашњен. Како се из једног немачког службеног комуникеа јасно види, немачка политика жели да створи на Балкану такве односе који би одговарали жељама и интересима тамошњег становништва. Што се специјално Мађарске тиче — продужава чланак у „Пестер Лојду" она жели у томе простору, а пошто је и раније била заинтересована привредно и у другом погледу, да се консолидују прилике и обнови тај простор. Решења у томе простору осигураће само напредак на пољу обнове и рада. Интереси Мађарске слични су и аналогни су у томе погледу интересима Турске, т. ј. мирно регулисање и развитак односа на Балкану.

Балтичке земље биће прикључене Совјетској Унији

ТВРДИ ЈЕДНА АМЕРИЧКА РАДИО СТАНИЦА

Њујорк, 3 новембар. (НШТ) — Совјетска Унија је закључила пакт са Балтичким земљама — како је у уторак увече саопштила једна америчка радио станица. То је била прва америчка констатација о судбини Литваније, Естоније и Летоније, о којима је детаљно расправљано у Москви. Амерички радио је категорички изразио своје мишљење да ће Балтичке земље бити прикључене Совјетској Русији, изјавивши да су Совјети јасно изразили да сматрају да је та ствар једном за увек решена.

Задовољство у Лондону због резултата московске конференције

Задатак Европског саветодавног одбора

Женева, 3 новембар. (ДНБ) — Према лондонском дописнику листа „Журнал д'Женев", у Лондону су са задовољством примили московске одлуке, међутим основана је претпоставка да нису објављене неке важније одлуке. У Лондону признају да московски комунике, који је објављен, није потпуно јасан. Између осталог не зна се тачно како ће изгледати састав сталног саветодавног одбора али се мисли да ће у првом реду бити састављен од претставника Енглеске, САД и Совјетске Русије. Остале државе, као на пример Француска, учествоваће само у специјалним случајевима, што значи да Француска неће бити међу великим силама него ће само бити упитана по извесним питањима. Лондонски одбор за сада, у почетку, имаће три одељка који ће давати савете владама Москве, Лондона и Вашингтона. Међутим, Француска ће бити стални члан у саветодавном одбору за Италију. Тај нови одбор ће заменити одбор за Средоземно Море, а седницама тога одбора присуствоваће и делегати Југославије и Грчке. Може се претпоставити да ће бити основан стални одбор и за оне територије које се доцније имају „ослободити".

БИОСКОП РАКОЦИ ДАНАС

Од 1—5 нов.

МУЉ

(INGOVÁNY)

Премијера одличног француског филма

Жил Бери и Ани Диса

Посланица бискупа Парме

Киасо, 3 новембар. — (БТ). У италијанским црквама ових дана је прочитана посланица пармског бискупа Колиа. Бискуп, који је директор Акцио католика наглашава да ни једном речју ни усмено ни писмено није споменуо републику или фашизам. Удружење „Акцио католика“ политички уопште не ради. То није ни чинило а неће ни чинити јер би то било издајство према његовој мисији ако би се бавило политиком.

ШПАНСКИ АМБАСАДОР ПРИ ВАТИКАНУ КОД ПАПЕ

Ватикан, 3 новембар. (ДНБ). Папа Пије XII примио је у аудијенцију шпанског амбасадора.

ЗА КОМАНДАНТА САВЕЗНИЧКЕ АВИЈАЦИЈЕ У СРЕДОЗЕМЉУ НАИМЕНОВАН ГЕНЕРАЛ СПАЦ

Вашингтон, 3 новембар. (БТ). Генерал Спац именован је за главног команданта савезничке авијације у Средоземљу.

У ИТАЛИЈИ СЕ НА СТРАНИ АНГЛОСАКСОНАЦА БОРЕ И МЕКСИКАНСКЕ ТРУПЕ

Мексиканци се боре у саставу Пете америчке армије

Мексико Сити, 3 новембар. — (БТ) Сада се први пут са званичне стране саопштава да се у Италији боре и мексиканске трупе. Мајор де Салдо војни аташе Мексика у Вашингтону вратио се са инспекционог пута по Северној Африци и саопштио да се на италијанској територији налазе и мексиканске јединице, и то како на фронту Пете тако и на бојишту Осме армије.

ПОЉАЦИ У ЛОНДОНУ ТРАЖЕ ДА СЕ УЗМУ У ОБЗИР И ПОЉСКИ ЗАХТЕВИ У ПОГЛЕДУ БУДУЋИХ ГРАНИЦА

Лондон, 3 новембар. — (БТ). Надлежни пољски кругови у Лондону изразили су наду да ће се на конференцији мира узети у обзир и пољски захтеви у погледу њихових граница.

ПРЕПРЕДЕНИ ЛОПОВИ У САБАДКИ УКРАЛИ НАКИТА У ВРЕДНОСТИ 10.000 ПЕНГА

Како се из Сабадке јавља, у палати Грим у Егреши улици, у недељу увече препредени лопови извршили су крађу са великим стручним знањем и лукавошћу. У приземљу ове палате станује фабрикант Шпорер Имре, који је због послова био отсутан. Лопови су у стан продрли вроз задња врата и за време крађе имали су на рукама гумене рукавице. Обили су ормане и из ових извадили накита у вредности 10.000 пенга. Полицијском истрагом је на несумњив начин утврђено да су лопови били добро упућени, јер су обили само оне ормане у којима су се накити налазили. Полиција води свестрану истрагу. Оштећени Шпорер обећао је лицу које буде полицију упутило на траг награду од 1.000 пенга.

После конференције у Москви

ВИШИ:

Англосаксонци су предали Европу од Варшаве до Лисабона Совјетима

Москва је задовољна успехом конференције

Цирих, 3 новембар. (БТ) Коминике о московској конференцији занима штампу целог света. Званични кругови у Вишију констатују да су се Енглеска, Америка и Совјети трудили да доведу у сагласност своје интересе, али су англосаксонски савезници били присиљени да се повуку пред совјетским захтевима. Пада у очи да у саопштењу нема ни једне речи о Атлантској карти. Из саопштења се може констатовати да су Англосаксонци предали Европу од Варшаве до Лисабона Совјетима.

У круговима чланова француског одбора за ослобођење московске одлуке изазвале су тешко разочарање јер Француска, односно француски одбор за ослобођење, није добио место у лондонском одбору за Европу.

Према обавештењима из Москве, у совјетској престоници изазвало је велико задовољство завршно саопштење о конференцији трију министара спољних послова. Изазвало је изненађење само то да је и Кина уврштена у ред савезничких сила.

Према извештају лондонског дописника »Базлер Нахрихтен«, у лондонским круговима уздржљиво оцењују резултате у Москви. Признаје се да је по разним питањима постигнут споразум али се не дели амерички оптимизам. Коначни став, међутим, заузеће се тек тада када се добију непосредна обавештења о конференцији, јер су се до сада вести добијале само преко Америке.

Како је примљен резултат московске конференције у Стокхолму, Отави и Анкари

Атлантска карта изгубила је важност

Стокхолм, 3 новембар. (МТИ) — Према констатацијама листа „Свенска Дагбладет“, саопштење издато о московској конференцији јако узнемирава северне народе. Нарочито се обраћа пажња томе што се московски записник назива Магном картом садашњег доба иако је досада то била Атлантска карта. Данас се, међутим, Атлантска карта већ ни не помиње.

Према извештају из Отаве, канадски министар претседник Макензи Кинг изјавио је да је канадска влада обавештена о московском саопштењу и да га Канада у потпуности усваја.

У анкарским круговима у вези са московском конференцијом нарочито истичу да су се Совјети противили расправљању питања југоисточне Европе. Према Москви ова питања се могу решити тек по завршетку рата.

Као резултат московске конференције налазе се војни догађаји у припреми

каже се у Берлину

Берлин, 3 новембар. (БТ) — У берлинским круговима начисто су с тим да се као резултат московске конференције налазе у припреми војни догађаји. Вероватно је да су донете одлуке и по питању другог фронта, те је потпуно природно да треба рачунати са војном акцијом било на западу било на другој тачци европског копна. У Берлину мирно очекују евентуални развој и само указују на то да немачко војно вођство рачуна са свима могућностима.

ЕВРОПСКИ САВЕТОДАВНИ ОДБОР УБРЗО ЋЕ ПОЧЕТИ РАД

Цирих, 3 новембар. (БТ) — Европски саветодавни одбор убрзо ће почети рад. У Лондону се сазнаје да ће Енглеску заступати личност у рангу министра. Сматра се вероватним да ће то бити заменик министра претседника Ло. Како се предвиђа, Сједињене Државе заступаће амерички амбасадор у Лондону, док ће Совјете заступати народни комесар Вишински.

Британско претседништво владе издало је званично саопштење. Према њему оне вести које говоре о томе да је Черчил за време московске конференције упутио писмо Стаљину, што је од лета 1942 први лични додир између британског министра претседника и Стаљина, потпуно су неосноване, јер с једне стране од прошле године Черчил и Стаљин измењали су више од стотину писама, а с друге стране ово писмо сада није било потребно јер су енглески министар спољних послова и британски делегати послати на московску конференцију имали најшира овлашћења.

СТАВ ФИНСКЕ ШТАМПЕ ПРЕМА МОСКОВСКИМ УСЛОВИМА

Цирих, 3 новембар. — (БТ). Дописник „Ноје Цирихер Цајтунга“ из Хелсинкиа јавља, да су вечерњи фински листови у среду под сензационалним насловима објавили лондонске коментаре у вези са московским одлукама у погледу Финске. „Хелсинки Саномат“ пише, према информацијама свог стокхолмског дописника: „Русија се обавезује да са Финском неће склопити уговор о примирју ни о миру, без претходне дозволе Енглеске и споразумног претресања услова. Питање финских граница, — према лондонском извештају — одложено је до опште конференције мира.“ Док су те вести у Финској примљене са задовољством, информативни лондонски кореспондент стокхолмског листа „Социјал Демократен“ пише: „Да је принцип безусловне капитулације, који желе да примене и према Финској, изазвао извесно нерасположење. Без обзира на та разлагања, фински листови се придржавају завршних комуникеа московске конференције, који у извесном смислу пружају неке наде“.

ОДЈЕК ЛОНДОНСКОГ КОМИНИКЕА У АУСТРИСКИМ ЕМИГРАНТСКИМ КРУГОВИМА

Стокхолм, 3 новембар. (МТИ). Аустриски кругови у Лондону су с одушевљењем, односно с извесном забуном, примили лондонски комунике, — јавља лондонски дописник листа „Свенска Дагбладет“. Ти кругови наглашавају, да је Аустрија била немогућа као државна творевина, зато што није имала основне привредне принципе. Није довољно створити независност и демократију за Аустрију, него треба осигурати и опстанак те Аустрије. Ако Аустрија жели да осигура себи будућност, тада мора да сарађује било са западом, било са истоком.

„ГАЗЕТ ДЕ ЛОЗАН“ О ОДЛУКАМА МОСКОВСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

Женева, 3 новембар. — (МТИ) „Газет де Лозан“, бавећи се московским одлукама, пише да ове не садрже никакве нарочите претпоставке за европску демократију. „Постоји потреба за успостављањем међународног органа, да би се на тај начин осигурала суверена једнакост великих и малих земаља. Међутим, треба сачекати како ће се та одредба московске конференције применити на Пољску, балтичке земље и Балкан. Московска конференција личи у извесном смислу на конференцију 1918 године, међутим, она не помиње једнакост народа“.

МИШЉЕЊЕ „ИЗВЕСТИЈА“ О КОНФЕРЕНЦИЈИ

Москва, 3 новембар. — (БТ). „Известија“ објављује уводни чланак поводом завршетка рада московске конференције, у коме наглашује, да је највећи значај конференције у томе, што је дошла до изражаја одлука уједињених народа да и после рата продуже пријатељску сарадњу у интересу благостања и безбедности свих народа. Данашњи број „Известија“ посвећује велики простор московској конференцији, тако да је за друге вести остало свега две странице. Лист доноси на првој страни фотографију преко осам стубаца, која претставља Идна, Хала, Молотова и остале учеснике на конференцији.

ПРЕТСЕДНИК СИРИЈСКЕ ВЛАДЕ У КАИРУ

Мерсина, 3 новембар — (ДНБ) Претседник сиријске владе у пратњи министра спољних послова стигао је у Каиро где ће оба министра преговарати са Нахас пашом о стварању Арапске империје.

Пок. Богдан Дунђерски завештао је целокупно своје имање Матици српској и тиме после Саве Текелије и Марије Трандафил постао највећи народни добротвор

Сахрана покојникова обављена је јуче у Обечеју уз велико учешће народа и претставника јавног живота

Обеча, 3 новембар. — Данас пре подне уз огромно учешће мештана, као и преставника власти и установа, сахрањен је поседник и народни посланик *Богдан Дунђерски*. Тело покојниково било је положено на одар у стану, одакле је нешто после 9 часова кренула поворка у цркву, где је одржано опело.

Раније у улицама, којима је погребна поворка прошла, биле су затворене. На одар покојника положен је велико број венаца, од којих се истицао венац Парламента. У поворци примећени су најугледнији преставници јавног живота. Ту су били народни посланици г. д-р Богнер Јожеф, који је заступао Парламент, надаље г. г. Милан Л. Поповић, д-р Нађ Иван и Вамош Јанош, д-р Александар Моч, претседник Матице српске, г. д-р Милош Влаховић, претседник Српске православне црквене општине, који је заступао Епископа г. д-р Иринеја, изасланик Великог жупана г. д-р Деак Леа г. Бере Кароља, г. г. д-р Никола Милутиновић, секретар Матице српске, Рада Ковачевић књиговођа Матице српске и многи други.

У препуној цркви почело је опело. Чинодејствовали су прота архијерејски намесник г. Степанов, г. Иван Јелчић, г. Никола Мидић, и Гојко Каћански из Сентамаша и Коларов. На јектенија је одговарао хор Српског црквеног певачког друштва из Обечеја.

У цркви се са покојником опростио прота г. Иван Јелчић, истичући покојникову љубав према Српској православној цркви, нагласивши да је покојник, поред осталих доброчинстава, подизањем своје задужбинске цркве на салашу оставио трајан спомен међу нама.

После завршеног опела, ковчег са посмртним остацима изнесен је пред цркву.

Опроштајни говор народног посланика г. Милана Л. Поповића

Ту на тргу, пред црквом, са пок. Богданом Дунђерским опростио се у име српског народа народни посланик г. Милан Поповић овим речима:

ТУЖНИ ЗБОРЕ,

Наш покојник доживео је изузетно дубоку старост.

Што нису могли ни дубока старост ни силни напори телесног рада, то је начинила изненада смрт. Његове очи, питоме и плаве, очувале су му вид до краја живота. Он није ни као осамдесетогодишњи старац употребљавао стакло пред очима. Тек кад му се неумитна коб смрти сасвим приближила, слила се крв из мождданог базена у његове очи и он је изгубио вид тек кад је неколико часака иза тога изгубио живот. Тако слеп отишао је на онај свет.

Смрћу Богдана Дунђерског, скромног и повученог осамдесетогодишњег старца, посланика на угарском Сабору и поседника, нестало је из српског јавног живота у Бачкој једног човека који је и по свом пореклу, по менталитету, по радиности и особености, по свом дубоко укорењеном православљу неоспорно и неприкосновено припадао нашој раси. Ако се тражи изразити тип бачког економа, радиног, штедљивог, трудољубивог, савесног и својеглавог, ако се тражи обележје исправног, поштеног и честитог Србина онда се Богдан Дунђерски с правом може ставити у ред првих таквих наших људи.

Богдан Дунђерски је претставник српске привредне елите у Бачкој, и као такав био је вазда и од свију једнако поштован у народу, парламенту и у привредним круговима. Био је несумњиво човек са политичким темпераментом, али разуман и необично дисциплинован реалан политичар без икаквих демагошких тенденција. Гледао је ствари, догађаје и људе онакве какви су. Конкретно и реално. Био је свестан стварности која је пред очима не подлежући илузијама и сумњивим предвиђањима. Своје дужности на салашу и у парламенту схватио је и вршио као војник на straжи. Све што је било потребно и оправдано чинити у политици у корист народа кога је заступао, чинио је то у служби реда и права које је увек поштовао и у осећању према свом народу и према држави.

Својом умереношћу и тактом Б. Д. је знао да се прилагоди приликама и имао је способност да својим аргументима и излагањима о народним потребама прибави респектовање код надлежних фактора, ако и не увек успех. Али је безброј наших људи испомогао и чинио на тај начин крупне услуге и њима и народу.

Без нарочите политичке линије, без тренутне игре духа и без говорничке речитости Богдан Дунђерски претстављао је политичког човека који је презирао пут брзог успеха и јевтиног популаритета. Све што је у њему било од дубоке човечности и личне вредности Б. Д. је скромно носио у себи самом. Није тражио изношење њихово пред јавност. И кад се радовао, његово осећање радости прикривало се стидљиво од других. И кад се жалостио, задржао је тај осећај за себе.

Није волео спољне ефекте ни велике параде. Није своју личност наметао никоме. Иако цењен и уважаван није се истицао у прве редове. Био је свагда повучен и свагда увучен у себе, у своје интимне односе. Многи су криво тумачили ту црту његова карактера и мислили да је он хладан и без осећаја за друге. То апсолутно није тачно. Б. Д. имао је и још како осећања човечности, али је то осећање долазило до изражаја без хуке и буке, без реклама и површне спољне форме. Он је додуше био често укалупљен у своје назоре, у своје особености, али је имао неизопачено срце и неизвештачен начин опхођења с људима. И зато се Б. Д. искупљује нечим много ређим, много драгоценијим, неоспорном величином своје честите српске душе, снажне у својој самилости, горостасне у својој простоти.

Оличавала се та величина нарочито онда када је трагика била највећа и кад је душа народа највише патила. И Б. Д. је онда у души патио и у несаломљивом тешком болу, делио патњу са својим народом. Ако га је ико од вас присутних на овом тужном збору у тако тешком и мучном расположењу видео и посматрао, то сам ја имао прилике да га видим, када смо заједно посећивали затворе и логоре и тражили по њима напаћене људе наше. Онако слаб, већ на измаку живота, знао је да усред највеће зиме непрекидно обилази та места у којима смо долазили у присни додир са трагедијом људи.

Све што је у њему било основно, човечанско и националну, долазило је у том тренутку до свог природног и неодољивог емоционалног израза. И тиме је обухваћен цео његов унутарњи живот. Јесте, тужни зборе, тиме се најверније и најинтимније оличава један непрекидан напор човека који се у овим данима примио тешке и толико одговорне дужности да претставља наш народ на угарском Сабору. Тешка је то дужност била, али је Б. Д. са пуном одговорношћу пред народом и пред Богом, пред сопственом савешћу и пред оценом историје вршио ту дужност са животном снагом и са пуно хтења, да тиме користи свом народу.

Није он лично тежио за посланичким положајем. Судба нашег народа и његова тежња, да стекне грађанско право на политички живот тражили су у борби за наше самоодржање да имамо своје парламентарне претставнике.

Судба је била свирепа и тражила је жртве. Наш је народ, као и сваки други, велики или мали, свеједно, само трошна играчка у рукама судбинске ћуди. Зато је требала борба за живот, зато су требала мучења и патње и једно неодољиво трагично испуњење наших дужности.

Б. Д. био је већма наклоњен тим свакидашњим бригама народним, но да је могао остати шћућурен уз кавански сто, да утоне у површну критику и гледа из полумрака како његов народ тражи заштиту и право на живот, а он уплашен од одговорности да остане беспомоћан према његовим жалбама до краја.

Не, Б. Д. није остао беспомоћан у замагљеном простору што се наднео над нама и он је, без реторике и фраза, залагао се за народне потребе, за хлеб и егзистенцију малог човека и за општу добробит српског народа у Бачкој. Залагао се за вас драга браћо кад је то било најтеже, кад је земља и први и други пут била у рату, кад је право човека и грађанина морало да устукне пред вишим силама и, кад у једном светском општем крвопролићу трагедија појединца не игра никакву улогу. У таквом стању Б. Д. претстављао је бечејски срез од 1911 до краја светског рата 1918 и други пут, већ на крају свог живота, од почетка 1942 до краја 1943 и стварао је гдегод је стигао и колико год је могао за сваког коме се обратио, знаног и незнаног, олакшање положаја.

Зар то није био савршени спој јединки са складом целине?

Зар учињено добро дело појединим нашим људима није било свесно и смишљено изграђивање лакшег положаја самог народа? Зар тако створено, камен по камен изграђивано олакшање нашег положаја није у исти мах било од животодавне снаге за нашу будућност? Колико је личног напора и тешке одговорности требало за такву огромну народну работу! У области наше политичке историје у Бачкој остаће тај делић нашег савременог збивања на тако општој и широј основи несумњиво обележен не само као целисходна, већ и као утешна појава.

Богдан Дунђерски, човек са села, рођен у старинској угледној економској кући, носио је са собом у живот нешто што је било шире и узвишеније од обичног сеоског схватања. Он се без великих школа, личним трудом и културним степеном, приближио духу наше расе и осетио је, да је најпречи задатак за одржање наше битности да очувамо нашу привредну позицију. Зато је узимао у заштиту субјекте и залагао се за њихов економски напредак. Не отимајући од другог, вредан и истрајан на пољопривредном раду, он је збијао јутро по јутро као пчела саће, умножио је на тај начин своје имање личним трудом и стицањем и утврдио своју економску позицију на завидан начин. Трудољубив је био и савестан и дисциплиноване природе у свему. И према другима, а нарочито према себи. Сва је његова брига од јутра до мрака била уперена на пространу нашу бачку равницу. Ту је он живео лично, локално и расно са свима нама, обојен и обележен исто као и ви.

Чека са зебњом сазревање жита и догађаја као што је у вашем свакидашњем животу. Иде кроз живот са узајамним бригама свих осталих и са истом фактуром као и сви остали. И додирује се на тај начин духовно и физички са простором, са животом и с људима с којима до краја живота живи и ствара. Ваша судбина је и његова, ваша брига и свакидашња карактеристика јесте и његова лично. До краја свог дуготрајног живота сачувао је не само иметак, већ и образ, савест и част. Б. Д. у самом себи оцртава очишћен, култивисан простор на ком живимо и уопштено биће са тог нашег прадедовског животног простора у Бачкој. И дух и срце Б. Д. током целог живота обухватали су у свим фазама српски привредни, друштвени и политички живот у Бачкој. У радости и у уздисајима, у добру и у злу. Ни гроб ни мрак за њиме кад затвори врата неће бити у стању ту светлу појаву, тај видљиви жиг његова бића да затре, јер расно обележје овог нашег родног тла однео је Б. Д. са собом и онда кад је при издисају са зебњом питао ме: »Шта ради наша раја?« Искидан од тих наших општих брига и дугог живота испустио је тако своју душу.

Пођите и спустите сад то тело у дубину бачких оранице. Једино тамо у дубини наше родне груде наћи ће уздрхтала душа Богдана Дунђерског и простор и неизмерну лепоту вечитог мира.

Слава му!

Сви присутни поклоном. Слава му!, одали су последњу почту Богдану Дунђерском.

Опроштај претседника Матице Српске г. д-р Александра Моча

У име Матице Српске са покојником се опростио претседник г. д-р Александар Моч. Као што је саопштено покојник је тестаментом који је својом руком писао 1940 годину завештао целокупно своје велико имање Матици Српској којој је ставио у дужност да изврши и неке легате. Матица се има старати о његовој задужбини и приређивати сваке године на дан његове смрти годишњи помен. Том приликом има се одржати годишњи помен и академском сликару Урошу Предићу покојниковом драгом пријатељу, који ће после своје смрти бити једини сахрањен поред покојника у његовој задужбинској цркви.

Г. д-р Моч је рекао да је покојник Дуђерски рођен од оца Александра и мајке Јулијане рођ. Шибул. Живот

свој посветио је економији. Био је врло маркантна личност нашега друштва и познат ширим народним масама. Гајио је према своме народу племените осећаје и залагао се свесрдно за оне који су у невољи. Није био факултетски образован али је био велики својим духом, истичући се нарочито својим маркантним и достојанственим држањем. Говорио је и писао чистим српским језиком у који је по где кад мешао и по коју старословенску реч. Покојник је много путовао и много се сам усавршавао. По свету је путујући увидео шта је добро и упознао је шта је лепо. Његово интимно пријатељство са нашим великим сликарем Урошем Предићем и великим вајарем Ђоком Јовановићем најбољи је доказ његових племенитих осећаја. Његова жеља да буде сахрањен са својим пријатељем Урошем Предићем не свакидашњи је пример у данашњици. Из тога се види велика љубав према пријатељу и види се колико је он ценио другарство. Покојни Богдан Дунђерски био је веома добар Србин па је то доказао и својим великим завештањем. Он је целокупно своје имање оставио Матици српској као универзалном наследнику те је тиме постао после Саве Текелије и Марије Трандафил највећи народни добротвор у овом делу нашега народа. Он је образованост и просвећеност веома ценио а економски позив веома волео па је у свом легату оставио целокупни иметак да би се могла основати једна пољопривредна школа. Велика заслада Богдана Дунђерског носиће његово име. Покољења која долазе, рекао је завршио д-р Моч, знаће из даље перспективе више ценити ово велико дело Богдана Дунђерског.

После овога формирала се поворка, која је кренула главним улицама све до краја места, електричне централе, где је ковчег са покојниковим телом и венцима смештен на камион и превезен на његово имање, где је око подне положен у гробницу задужбинске цркве Св. Ђорђа уз велико учешће народа.

Последња воља Богдана Дунђерског била је да извршиоци завештања г. г. д-р Милош Влаовић адвокат и д-р Љубомир Борота лекар одмах предаду кључеве и уведу у посед Матицу српску, што је већ и учињено.

— Намештеници градског уреда за становање у Сабадки снабдевени су у најновије време легитимацијама са фотографијом. У последње време чуло се да су неки људи, за којима се још трага, улазили у поједине куће претстављајући се као органи уреда за становање, те је зато било потребно да се органи снабду нарочитим легитимацијама са фотографијом.

— Госпођа Биљана у Сабадки 8 новембра. Наш козметички сарадник госпођа Биљана налазиће се 8 новембра у Сабадки и примаће у парфимерији „Дарлинг", Сент Иштван тер 7, читаоце „Нове поште" на бесплатан преглед лица и козметичке савете, од 9—12 часова пре подне и од 3—6 часова после подне. — Сваки читаоц који понесе купон „Нове поште" има права на бесплатан преглед лица.

— Мезе Иштван, власник ткаонице у Сабадки, који је ухапшен прошле недеље због једне афере са вуном, молио је да се пусти из притвора, да се из слободе брани. Судски сенат одбио је његову молбу, па ће Мезе и даље остати у истражном затвору.

У трећу годину свога рада

Просветни одбор града Ујвидека улази са обилним програмом

Под претседништвом заменика градоначелника г. д-р витез *Хорват Казмера* одржана је скупштина Просветног одбора града Ујвидека. Скупштини су, поред чланова присуствовали претставници разних културних и друштвених организација, професорски кор Источне високе трговачке школе као и директори и наставници осталих школа.

Секретар Просветног одбора г. *Варга Јанош* изложио је присутнима програм рада за 1943/44. годину који предвиђа читав низ предавања и опсежан рад на просветном пољу. Поред читавог низа предавања предвиђено је више течајева практичног карактера као на пр. течајеви кувања, хигијене, баштованства, воћарства, живинарства, кројења и шивења, народне одбране, пропагандистички као и течајеви за раднике.

Осим тога одржаће се и ове године последњи пут продужни течајеви за пети и шести разред основних школа, који је до сада свршило око 3000 лица, али има још увек велики број лица који нису свршили пети и шести разред основних школа, а ти као што је познато немају право гласа при изборима за народне посланике где се тражи да за сада мора имати најмање 6 свршених разреда основне школе.

Осим тога предвиђено је једно предавање г. д-р *Берцик Арпада* професора Високе источне трговачке школе о радничким проблемима с светском схватању радничког сталежа. Осим тога предавачи ће бити и професори Високе источне трговачке школе као и други истакнути јавни радници. Скупштина је одала признање раду секретара г. Варга Јаноша који је организовао цео овај замашни посао, па је по томе претседавајући г. д-р витез Хорват Казмер закључио скупштину.

ПАЖЊА! *СЕНЗАЦИЈА!*

Треба да видите и нећете се разочарати у велеградском програму ресторана

ТРГОВАЧКИ ДОМ ХОРВАТ

где је свака поједина тачка сензација.
Празником и недељом по подне приређују се чајанке са програмом.
У башти палми сваког вечера игранка и весело расположење.

Сопственик **ХОРВАТ ШАНДОР**

Ујвидечки трговац дрвима ухапшен на претресу после изрицања пресуде

Јуче је пред судијом појединцем Окружног суда одржано суђење Лерер Дежеу овдашњем трговцу дрвима који је оптужен за дело по закону о сузбијању скупоће као и дело лажне мере. Он је како гласи оптужба у јуну месецу о. г. на својој дрвари продавао дрво скупље од утврђене цене, 9 пенга за 50 кг., а у куповну књижицу купца означавао да је дрво продато по 6.50. Осим тога утврђено је у неколико случајева да је мерење било неисправно и да купац није добио 50 него само 42 килограма.

Оптужени Лерер порицао је дело и тврдио да није наплаћивао више од утврђене цене него да је то може бити забуном учинила његова чиновница, а исто тако да није присуствовао премеравању дрвета, па према томе да нема до њега кривице. Саслушано је више сведока који су међутим ову одбрану оповргли па је суд Лерера осудио на 6 месеци затвора, 2 године губитка звања и политичких права, 2000 пенга материјалне накнаде Ерару и искључење на 5 година из права јавне продаје огревног материјала. Државни тужилац г. д-р Луц Јожеф жалио се против ове пресуде а у исто време предложио је да се оптужба продужи и на његову чиновницу као да се и Лерер лиши слободе. Суд је овај предлог уважио па је Лерер одмах на самој расправи ухапшен и спроведен у затвор Окружног суда. Он се жалио како против пресуде тако и против лишења слободе.

Окружни суд у Сабадки донео је пресуду учесницима у најновијој афери са шећером

Пред Окружним судом у Сабадки одржана је јуче расправа учесницима у најновијој афери са шећером у Сабадки. На оптуженичкој клупи налазили су се: Шандор Нађ, чиновник Градске апровизације, Мартон Валтнер, трговачки помоћник, Светозар Секулић, радник и Јене Ендре, чувар чамаца на Палићу.

Најпре је саслушан главни кривац Шандор Нађ, чиновник Апровизационог звања, који је углавном признао дело, а бранио се сиромаштвом насталим губитком оца, који је такође као чиновник Апровизационог звања у Сабадки извршио низ проневера и због тога осуђен на 2 године робије. Укупна његова проневера износи 266 килограма шећера, од које количине је једну упутницу предао Валтеру (на 96 килограма), другу Штарку (на 100 килограма), а трећу Калмар Дежеу (на 70 килограма).

После подужег већања суд је донео пресуду, којом је Нађ осуђен због троструке утаје на годину дана робије и на 5 година губитка часних права, Валтер такође на годину дана робије и на губитак часних права у трајању од 5 година, Штарк, као саучесник, на месец дана затвора, а такође и Секулић и Ендре на по месец дана затвора због помагања у извршењу проневере.

Вести

ЧЕТВРТАК, 4 НОВЕМБАР 1943

— Максималне цене орасима. Министар за јавно снабдевање одредио је нове максималне цене за орахе. Према тој наредби ораси прве врсте стају у велетрговини 24, за малотрговце 25 односно 25.50, а потрошачка цена износи 28 пенга по килограму.

— Осмог новембра отвара се четворогодишњи зимски грађевинарски течај у М. кр. државној средњој техничкој школи у Ујвидеку. Овај течај има за задатак стручно усавршавање зидарско-тесарских, односно каменорезачких мајстора. Настава траје кроз четири зиме, почев од новембра па до краја марта. Услови за учешће на течају су следећи: најмање навршена 15-та година живота, здраво телесно стање, писменост, нешто познавања цртања и најмање једногодишња пракса у зидарско-тесарској или каменорезачкој струци. Могу се пријавити и шегрти који имају најмање једногодишњу праксу. Они који немају потребну школску спрему, треба да полажу пријемни испит. Пријавити се може или лично или писмено. Пријаве прима и обавештења даје управа М. кр средње техничке школе у Ујвидеку, II Ракоци ул. 75, радним даном од 9—12 и 15—17 часова.

— НА ЈОГУРТ КОД ЋИРИЋА, УЈВИДЕК. АНДРАШИ УЛ 4. 1645

— Извршена је смртна казна над 75-годишњим Циганином-музикантом. Бишћеи Шандор, 75-огодишњи Циганин-музикант, са два друга заједно пре неколико недеља извршио је за време замрачења провалу у једну ципеларску радњу у Шарошпатаку, одакле је украо више пари чизама. Преки суд осудио га је на смрт. Смртна казна је извршена. Његови саучесници осуђени су на по 15 година робије.

— Бесплатни течајеви мађарског језика за становнике преко Канала. Управа основне школе преко Канала (б. видовданска), извештава да се ових дана отвара бесплатан течај мађарског језика за становнике оног краја. Упис на течај врши се сваки дан у школи и то пре подне од 8—12 часова.

— Убио мајку зато што га је избацила из стана. Пољопривредник Кочка Јанош, из Бељиа, напао је на своју 69-годишњу мајку и тресnуо је неколико пута на земљу због тога што га је избацила из стана. Несрећна жена претрпела је тежак потрес мозга и истог дана подлегла повредама у болници. Жандармерија је ухапсила матероубицу.

— Д-р Емил Лазић, лекар из Обечеја, вратио се и поново ординира од 9—12 и од 3—6 часова. 3132

— Одржана је ваншколска настава на буњевачком језику у Бајмоку. Прва претстава била је свечана. На њој су учествовали, под вођством управитеља Ромода Лајоша учитељица Винка Бунчевић, Хегедиш Ленард, жупник, Иван Бенеш, свећеник, као и Аполонија Петреш, Маришка Берберовић, Марија Предовић, Анастазија Вицић, Антун Пејић и Петар Црвени.

— Д-р Ј. Лоренц, Ходшаг, вратио се са пута и прима опет болеснике за зубе и опште болести. 3133

КОД ЖЕНА КОЈЕ ГОДИНАМА ПА ТЕ ОД ТЕШКЕ СТОЛИЦЕ, ПОКАЗУ ЈЕ УПОТРЕБА ПРИРОДНЕ ФРАНЦ ЈОЗЕФОВЕ ГОРКЕ ВОДЕ УЗЕТЕ ЈУТРУ И УВЕЧЕ ПО ЧЕТВРТ ЧА ШЕ, ДОБРЕ УСПЕХЕ И ОСЕТЉИ ВИЈЕ ПАЦИЈЕНТКИЊЕ УЗИМАЈУ ГАДО ФРАНЦ-ЈОЗЕФОВУ ВОДУ ЈЕР СЕ ВЕЋ У КРАТКОМ ВРЕМЕ ЊУ ПОКАЗУЈЕ УГОДНО ДЕЈСТВО

— **Општински приРез у Сабадки** неће се повећавати. У Сабадки је нови градски буџет за 1944 годину стављен на јавни увид. Буџет износи преко 12.6 милиона пенга. Мањак износи 1,797.814 пенга. Иако је мањак већи од прошлогодишњег, градски прирез неће се повећавати. Прирез остаје и даље 90%. То је због тога, што је граду враћено велико умање на Томпи и Келебији, које носи преко 400.000 пенга чистог прихода годишње.

— **Принос поморанџи у Шпанији мањи је него пре рата.** Према статистичким подацима, последња берба поморанџи у Шпанији донела је 425.300 тона. Од те количине утрошено је у самој земљи 263.700 тона, а у иностранство извезено је 161.600 тона. Последња берба поморанџи много је мања, него берба пре грађанског рата у Шпанији, када је просечно брано око милион тона.

— **Променио овце** на тај начин, што је на место дебелих ставио мршаве, па их је тако отпремио из Сабадке у Кулу Антал Такач. Овце је купио на сајму у Сабадки кулски поседник Бордаш Лајош и предао их је Такачу да их отпреми у Кулу. Свих 50 оваца догнано је у Кулу, али то нису биле исте овце — тврди власник. Пријавио је Такача што је 30 комада променио са мршавим и јевтинијим овцама и тако га оштетио. Такач је ухапшен у Сабадки. Признао је да је променио само три овце.

— **Рузвелт је оздравио.** Пре неки дан листови су донели вест да је претседник Сједињених Држава Рузвелт лако оболео. У среду Рузвелт је већ одржао званичан пријем, и његово здравствено стање је сада већ задовољавајуће.

— **Индијанцима је забрањена продаја алкохолних пића.** Аргентинска влада забранила је трговцима, да продају алкохолна пића Индијанцима. Власти су ову забрану завеле због тога, што су Индијанци пијанице, па се услед тога шире међу њима и најтеже болести.

— **Челични аутомобилски обручеви уместо гумених.** Услед несташице гуме многи проналазачи радили су на томе да нађу замену за гуму. Један Швођанин пронашао је »челични обруч«. Он је на истрошене гумене обручеве ставио танку челичну превлаку која је тешка 80 кг. Шведски листови пишу да је на пробној вожњи аутомобил са челичним обручевима постигао брзину од 75 километара на час.

— **Чудна метеоролошка појава изнад Каира.** У среду ноћу, око 11 часова, појавила си чудна сребрнастобела светлост изнад Каира. Стотине уличних шетача посматрали су таинствену светлост која је потпуно обасјала град. Та чудна појава до сада још није објашњена.

СПОРТ

Лакоатлетска такмичења за титулу првака у Ујвидеку одржаће се у недељу 7 новембра

У недељу 7 о. м. у 9,30 часова пре подне спортско удружење Високе источне трговачке школе у Ујвидеку »Витез Хорти Иштван« одржаће такмичење за рекордере у скоку у вис, скоку у даљ, скоку с мотком, троскоку и кугли. Ова такмичења ће се одржати у дворишту Левенте дома. Истога дана у 2 часа по подне на Бачком игралишту на дунавској обали одржаће се такмичење за најбољег бацача дискоса, копља, трчање на 100, 400, 800 и 1.500 метара, те надаље, трчање на 110 метара са препонама. У случају рђавог времена ова такмичења одложиће се за наредну недељу.

У такмичењу може узети учешћа сваки спортиста. Пријавити се може до 5 новембра о. г. у 14 часова по подне, а уписна такса по особи и по дисциплини износи 50 филера. Пријаве заједно са таксом имају се упутити главном секретару спортског удружења »Витез Хорти Иштван« г. Циглер Херберту, слушаоцу Високе источне трговачке школе (адреса: Ујвидек, Висока источна трговачка школа). Закаснеле пријаве удружење неће примати. Код пријаве кандидат има да наведе и своју годину рођења да би се утврдило да ли припада групи јуниора или сениора. Прво троје пласирано у свакој дисциплини добијају медаље.

УАК II ПОБЕЂЕН У ПЕТРЕЦУ

СШК (Петрец)—УАК II (Ујвидек) 4:2 (3:0)

Прошле недеље је петровачки СШК на свом игралишту у пријатељској утакмици победио други тим УАК-а. Утакмици је присуствовало око 1.000 гледалаца и водио је пристрасно судија Тамаш, који је избацио из игре стуб СШК-ове одбране Штаркеа и тиме ослабио тим домаћих. Судија је поред ове неправедне одлуке досудио неисправно једанаестерац против домаћих, из којег је УАК постигао свој други гол. Тимови су играли у саставима: **УАК II:** Климчок — Мајтан, Руман — Чањи, Луканић II, Куруц — Берковић (Ајлер), Блажек, Котрба, Луканић I, Боцонади. **СШК:** Петровић — Белић, Ткач — Струхар II, Штарке, Кондач — Бенка II, Маљах, Бенка III, Струхар I, Бенка I.

Већ у 8. м. Струхар пребацује лопту преко голмана у мрежу постискући први гол за домаће. УАК на то одговара са неколико безуспешних напада. У 18 м. Бенка I из корнера убацује пред гол и Бенка III даје други гол за СШК. У 23 м. Петровић изврсно хвата јак шут Боцонадија. Неколико минута касније Климчок испушта једну лопту и Бенка I шаље је у мрежу. Пред крај полувремена судија искључује Штаркеа из игре.

У другом делу игре Боцонади постиже први гол за госте. У 39 м. Климчок поново испушта лопту и Бенка III постиже четврти гол. Пред крај игре судија досађује јенаестерац у корист УАК-а, који Луканић претвара у други гол за госте. Од тима УАК-а петровачка публика је очекивала да ће дати бољу партију, нарочито од Климчока, који те наде није испунио, јер је био врло несигуран. Мајтан се узалуд трудио да задржи Бенка I, а Луканић Бенка III.

БАЧКА—ЗОМБОРСКИ МАВ 7:1 (4:1)

У недељу је приређена ова утакмица која се завршила огромном победом Бачке. Бачка је приказала врло лепу и надмоћну игру. У техничком и тактичком погледу Бачка је у свему одговорила жељама своје публике. Тим је био врло добар, нарочито у првом полувремену, док судија није неоправдано искључио из игре одличног Тумбаса. Осим њега треба споменути као добре играче Стантића, Варгу, Михаљчевића и Матковића.

ОСК (ОСИВАЦ)—ДЕЛВИДЕК (УЈВИДЕК) 2:2 (1:1)

У недељу је у Осивцу одиграна ова прворазредна првенствена утакмица која се завршила нерешено. Већ у самом почетку Делвидек је постигао преко Пашћана водећи гол. Домаће то не збуњује и средином полувремена Петровић изједначује.

У другом делу игре Петровић постиже за домаће вођство, а после неколико минута исти играч даје и трећи гол, који судија не признаје ради офсајда. Пред сам крај Пашћан је из корнера главом изједначио. Игра је за цело време била доста млака. Код домаћих су се истакли Рајић, Петровић и Мађарев II, а код гостију халф линија.

СКЛ (АПАТИН)—СКЛ (ДЕРЊЕ) 5:1 (3:1)

Апатинци су у првенственој утакмици заслужено победили домаће после боље игре. У првом полувремену Базлер даје први гол за госте, али домаћи изједначују преко Нинкова. Ускоро Базлер даје други, а Шешевић трећи гол. У другом полувремену гости су бољи и Новотни средином полувремена постиже четврти гол. Пред сам крај Стмић постиже крајњи резултат. Нарочито се истакао Базлер, док су остали задовољили. У домаћем тиму вредно је похвалити Ристића и Мијатовог.

Судија г. Мас објективан.

СКЛ II (МАРТОНОШ)—СКЛ I (МАРТОНОШ) 4:1 (2:1)

Ово је била једна од најбољих утакмица у јесењој сезони. Други тим је играо у саставу: Капаш — Пефрић II, Тодоровић — Радосављевић, Јованов, Крсигин — Петрић I, Недељков, Перин II, Мљинов, Пецин. Голове су дали Петрић II, Радосављевић, Милинов и Перин. Судија г. Павлов објективан.

Спортски резултати у Београду

На игралишту Бскдуба одржана је утакмица за пехар Београдског лоптачког потсавеза између БСК-а и Витеза. Плави су на овој утакмици наступили са више резерви, тако да је Витез овога пута био потпуно равноправан противник. Тек у последњој минути успео је Бск да постигне једини гол ове утакмице.

Истога дана Давидовић је на бициклистичком такмичењу за прворазредне возаче на стази од 1.000 метара постигао време од 1,30.2.

СКЛ (ОФУТАК)—СКЛ (ПИРОШ) 5:2 (0:2)

У недељу је у Офутаку одиграна првенствена утакмица која се завршила победом домаћих. Офутак је играо у комплетном саставу: Радованов I — Живковић, Момиров I — Момиров II, Коларов, Топалов — Рајнац, Стефанов II, Радованов II, Стефанов I, Сомборац. **Пирош:** Говорчин — Плачков, Дамјанов — Милорадов I, Черевицки, Коларски — Сремац, Милорадов II, Срданов, Коларски, Радујков.

Прво полувреме протекло је у равноправној игри, али гости су из две безопасне ситуације преко Срдановог постигли два гола. У другом делу домаћи имају ветар у леђа и потпуно господаре тереном. Коларов (3), Сомборац (2) постижу пет врло лепих голова. Од гостију се истакао Черевицки и ужа одбрана, док је цео тим домаћих играо врло пожртвовано и добро, нарочито у другом делу игре.

СКЛ (УРСЕНТИВАН)—СКЛ (КУЛА) 2:1 (2:1)

У Урсентивану је одиграна ова првенствена утакмица која се завршила победом домаћих. Оба клуба пружила су добру партију.

СК РУСИН—СК ТОПОЉА 10:1 (6:1)

На свом терену Русин је одиграо последњу првенствену утакмицу у јесењој сезони. За цело време игре Русин је био надмоћнији, али су се гости и поред великог примљеног броја голова борили врло пожртвовано. Код домаћих је вредно поменути Мађеша, као и младог Фејдија, док се код гостију истакао вођа навале и десно крило. Судија г. Молнар.

СК ЛЕВЕНТЕ (ОБЕЧЕ)—СК ЛЕВЕНТЕ (СЕНТАМАШ) 2:1 (1:1)

Домаћи тим је заслужено изгубио. Оба гола за госте постигао је Машић, а за домаће Шандин. Судија слаб.

ТРАЖИ СЕ ПРОТИВНИК. Вилам Спорт Еђешилет тражи противника на страни за 7, 14, 21 и 28 новембар. Обратити се на адресу: Електрична централа, Ујвидек.

СВАК — ХТВЕ Ходмезевашархељ 8:1 (3:0). СВАК је заслужено победио. Перчић је дао четири гола, Њерш 2, Неорчић и Балажевић по један гол.

СВАК II—БСК Бачкошутфалва 5:2 (2:0).

НМКМТЕ—ЧАК Чантавер 4:0 (0:0).

СТК—МСЕ Мађарканижа 4:3 (2:1).

САФК (Сабадка) — Темерински ТК. Играна у Темерину 3:1 (2:0).

Кулски АФК—Спорт Сабадка. Играно у Кули. Резултат 5:1 (3:0).

Премијера сјајног француског филма у
РАКОЦИ БИОСКОПУ
од 1 до 5 новембра 1943 год.
МУЉ
Ретко успела глума.
Жил Бери-а и Ани Дисо

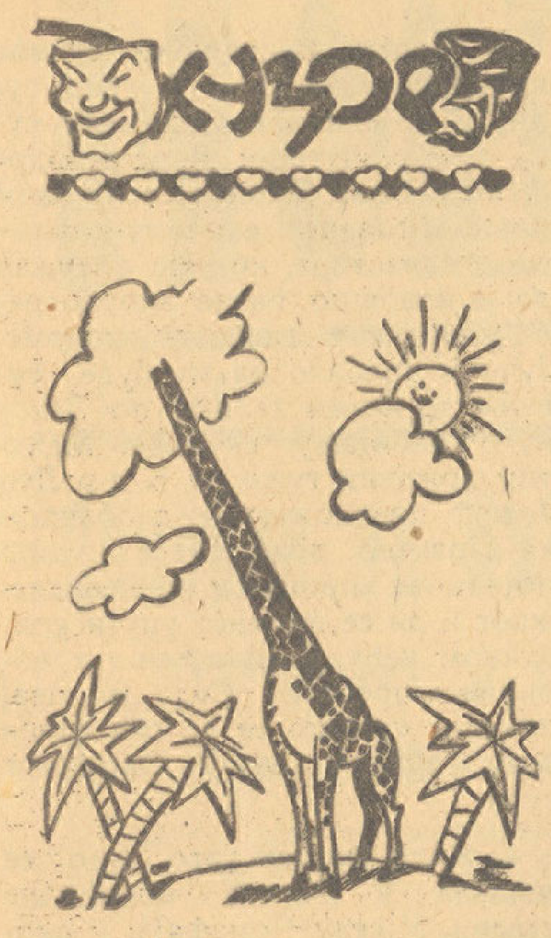

КАД ЖИРАФА ПОДРАЖАВА НОЈА

ЗАНИМЉИВОСТИ

КУЋА КОЈА СЕ ОКРЕЋЕ ПРЕМА СУНЦУ

Италијански инжењер Инвернили саставио је модел занимљиве јединствене виле, који је изазвао највеће интересовање италијанских грађевинских стручњака. Недавно је овај даровити инжењер саградио по своме моделу прву вилу која може да се окреће према сунцу. Ова зграда налази се на »пачијој нози« и она се за 12 часова окреће за 360 степени. Циљ градитеља ове оригиналне виле био је, да њени прозори буду у свако доба дана окренути према сунцу. Ова покретна зграда налази се на шинама и покреће се електричном струјом. Вила је веома лепа, бело окречена и има високу кулу. Не треба, међутим, веровати, да се ова чудесна сунчана вила стално окреће, јер би то било неподношљиво за њене станаре. Њено окретање може да се регулише помоћу једне духовито конструисане справе. План пројектора ове оригиналне зграде је да се у првом реду овакве зграде изграђују за санаторијуме, наравно у добу када непријатељске бомбе не буду угрожавале безбедност зграда и њихових станара.

#

СУКОБИ СЕ РАЗНИ СТВОРЕ — ЗБОГ ПРОКЛЕТЕ ЉУБОМОРЕ

Недавно се у Шведској — где на 1000 мушкараца долази 1014 жена — догодио овај необичан случај испада љубоморе. Двадесетак младих девојака из места Свогхал одвезло се бициклом у суседно место Карлстад ради излета и пријатељске ужине. Када су, касно увече, хтеле да крену кући, опазише девојке, на своје запрепашћење, да су сви њихови бициклови онеспособљени за вожњу: гуме су на свима точковима биле избушене тако да се на крљење на лицу места није могло ни помишљати. Тако девојкама није преостало ништа друго, него да пут од десет километара превале пешице у »поноћи превесељке«, као што би рекао Лаза Костић. При каснијој истрази утврдило се, да су генерално бушење извршиле — девојке из Карлстада, које су биле љубоморне на своје гошће зато, што у њиховом граду, Карлстаду, који броји око 30.000 душа, има 2.000 више жена него мушкараца, па не могу да се тако забављају као њихове вршњакиње из суседног места.

ПРИЧА »НОВЕ ПОШТЕ«

Тужно је јецало звоно...

Марија Ђ. Злоколица

Тужно је јецало мало звоно сеоске црквице крај реке. Лагано су промицали људи, ћутећи су се погледале жене између себе. Само су се девојке, које су ишле на крају те поворке, знале кадкад засмејати гласније, али би и оне заћутале чим би погледале у лица својих мајки. Изгледало је као да се сви ти људи скупљају на неки погреб, и ако су уствари журили ка црквици да присуствују венчању Јеле газда-Радине. Била је то најлепша и најбогатија девојка у селу. Многи су момци уздисали за њеним плавим очима и богатством њеног оца, али се она на то слабо осврта.

Јела газда-Радина била је још дете када се загледала у Мику Л., сеоског лепотана, кога су обожавале све сеоске девојке, а било их је које су због њега остављале своје кућице, очеве, браћу и сестрице и бежале у град у нади да ће се тамо нагло обогатити и тако богате, накићурене и заносне, вратиће се у своје село где ће на сав јед многих супарница, престарелих девојака и шипарица, постати жена Мике Л. Многе су пак, осрамоћене и остављене од тог сеоског Дон-Жуана, бежале из села или се бацале у наручје првом варошанину, који је свратио у село, само да би заједно са њим напустиле то село које им се јавно ругало и, несхваћајући их на тај начин, слало их у јавне куће и улице града, где ће за коју годину постати лака роба и скапати напослетку крај неке чврсто затворене и закључане капије, куће у којој царује поштење и честитост и у којој отац породице, враћајући се из загрљаја једне такве исте жене, са савршеним презиром говори о »таквим случајевима«.

Волела је Јела газда-Радина Мику како је знала за сва његова дела, за све опустеле домове, напуштене малишане којима је најстарија сестра била мајка, и која је сада побегла незнатно куд. Знала је за све то и опет веровала да је она његова »изабраница«, чим је приметила да јој се први пут насмешио у колу. Њен баба имао пустих новаца, а то је било Мики довољно да се насмеши на њу једне недеље и ако је био забринут за малу Милицу, која му је тога јутра рекла да више несме кући јер је трудна.

Срећна је била Јела са својим сањарјама да ће ускоро постати жена најлепшег младића у селу, толико срећна, да ју је превише изненадила вест да се Мика, кога је већ у мислима називала својим, жени са једном мираџијком из суседног села. И све од тога дана није се Јела газда-Радина ни дигла из постеље. Није се покренула ни на вест да је испрошена. Тихо је климала главом на све што јој је отац причао о њеном младожењи, а живнула је само на ту вест да ће се њено венчање обавити у исти дан када и Микино, у малој сеоској црквици крај реке. Само су онда засветлеле њене очи и она је по целу дугу летњу ноћ нешто размишљала и тихо се осмејкивала својим мислима. Само у јечан мах помислила је на свог оца, али патње су јој биле ипак превеликe и да би се и на то обазирала.

И сада је журило цело село у црквицу да присуствује венчању газда-Радине Јеле, а помало, а да то нико није себи хтео да призна, хтели да виде и Мику, да свако олакшано уздахне када га види венчаног, као када виде да се река повлачи у своје корито и да више неће плавити мале њивице сиромаха. Нико се није веселио, јер се у селу знало за Јелину љубав према Мики и чекали су да виде како ће се свршити та Микина последња авантура.

#

Слатки мирис липе ширио се портом у којој се већ скупило скоро цело село. Гласни говор заглушивао је тихо зујање пчелица које су сисале слатки липин цвет. Са нестрпљењем су гледали на сеоски пут којим су требала доћи кола са младенцима.

Тишина, која је наступила чим су се кола приближила црквици, пратила је младенце све до црквених врата. Први је стигао Мика са својом младом. Њему се журило да сврши док не стигну кола са газда-Радином ћерком. Чуо је он да се она разболела кад је примила вест о његовом скором венчању.

Младенци су ушли у цркву и када се и за последњим човеком затворила црквена врата, а у цркви вероватно почео свети чин венчања, трчала је једна девојка у бело обучена сеоским путем према црквици. Трчала је као без душе и непрестано понављала неке речи у себи као трудећи се да их не заборави. Трчећи дође у порту и на чудо једне бабе која је стојала у порти спремна да пружи руку за милостињу првом који изађе из цркве, — она скрену према звонари и нестаде је у њој. Баба махну главом и поче поново мрмљати себи под нос неке молитве...

Свештеник је управо благосиљао младенце и у цркви су се чули многи уздаси олакшања, кад одједном најмање црквено звоно поче безумно да звони као позивајући људе у помоћ. Сви дигоше главе и окренуше се према звонари као да отуд очекују неке речи које ће им објаснити то брзо и очајничко звоњење које се као јецаји разливало црквом и губило преко реке и долине у недоглед...

Звоно је непрестано звонило све јаче и јаче, као да се неко труди да ухвати конопац звона, али му то не успева. Одједном звук звона постаде потмул и ускоро затим престаде, а да се у цркви нико није ни макнуо с места. Први, који се освести, био је стари свештеник. Блед као авет, исколачених очију, као да нешто слути, нешто страшно, од чега му је поглед био као у лудака... Свет се поче тискати по црквици и направи узан пут кроз који прође стари свештеник и излетивши на двориште, упути се звонари.

Мала, трошна, од дасака направљена звонара, тужно је стојала у углу порте, а њена врата су била широм отворена као чељуст гладне звери. Поп-Грујa потрча према тим отвореним вратима, а када сав обливен знојем улете унутра, заћеме, обрне се и поче бежати натраг. Сељани зачуђени, ушлашени а понеки већ и радознали потрчаше пут звонаре. Неколико њих се натискоше на врата, али убрзо сви устукнуше са страхом и грозом у очима. Један старији сељак стресе се као да је изненада добио грозницу и обрте се да не гледа. Присебнији људи брзо уђоше унутра у дигоше леш, док су други ужурбано тражили нож да пресеку конопац. Кроз звонару као одјек прострујa:

— Јела, газда-Радина!

Неке жене, вероватно род умрлој почеше већ и да нарицу, а да младенци још нису ни излазили из црквице.

Људи су се лагано разилазили, а жене забављене остале у порти. Неки су се журили да обавесте газда-Раду, док су други уносили у прквењакову кућу Јелу, сву у бело обучену, као за венчање. Тужно је јецало мало звоно бело окречене црквице крај реке. Ћутећи су се погледали људи, и плачући промицале жене, а звук звона ширио се долином и прелазећи преко реке одлазио чак до мале шумице где је тонуо као уздах самртника...

#

Ако скоро будете пролазили кроз мало село М. чија је црквица, тако мало и чудесно бела, смештена управо крај речице, која протиче крај села, — можете видети на сред села једну, некада сигурно најлепшу кућу, а сада рушевину, зараслу у коров и зову. То је била кућа Мике Л. некада најлепшег момка из села, који се оженио најбогатијом мираџиком, па је, не могавши се сложити са женом, изгнан из куће и умро једног дана пред вратима звонаре. Кажу да су људи који су га нашли и покопали, видели на његовом врату неку црвену пругу као да се обесио и ако је умро од претераног уживања оне »препеченице« која убија лагано и сигурно. Причају неке побожне баке у селу да се сваке године на дан његове смрти може чути како неколико пута тужно јецца најмање звоно њихове мале црквице крај реке...

У ОБЕЧЕЈУ
огласе за „НОВУ ПОШТУ"
прима наш главни заступник
уд. Владе Радосављевића
књижара и папирница

Укрштене речи

Број 239

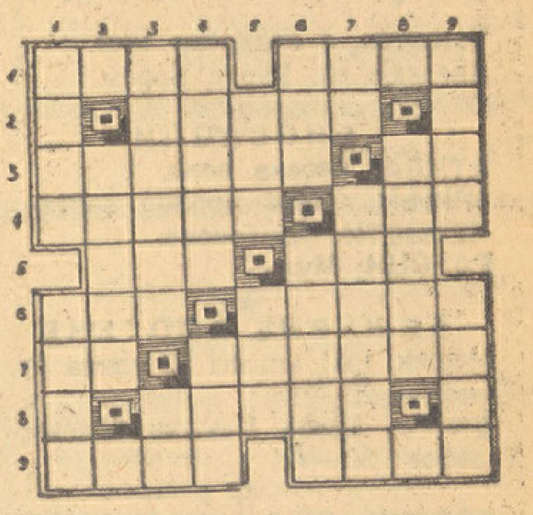

Водоравно: 1) Важна сировина — филмска звезда. 2) Вокал — град у Малој Азији — предлог. 3) Престоница једне европске државе — према. 4) Уда — високи чиновник. 5) Тип ловачког авиона — варош у Немачкој. 6) Позив на телефону — гомила леда. 7) Свеза — место у позоришту. 8) Вокал — танету — вокал. 9) Слетање авиона на летилиште — презиме турског државника.

Усправно: 1) Водојажи — свети бик. 2) Предлог — улепшана стварност — сугласник. 3) Француска колонија — мене. 4) Први човек (у падежу) — један број. 5) Женско име (у падежу) — час. 6) Синовљева жена — велики рибарски чамац. 7) Ова — презиме француског политичара. 8) Вокал — суд за воду (множина) — вокал. 9) Варош у Француској — Света Гора.

РЕШЕЊЕ УКРШТЕНИХ РЕЧИ

Број 238

Водоравно: 1) Авангарда. 2) Г — дерта — н. 3) Арад — Атли. 4) Е — ро — аут. 5) Бонапарта. 6) Ано — ам — а. 7) Нити — лука. 8) А — »Акшам« — м. 9) Термопили.

Усправно: 1) Ага — Банат. 2) В — реони — е. 3) Ада — нотар. 4) Недра — и, к, м. 5) Г, р — опа — Шо. 6) Ата — амлап (палма). 7) Ратар — уми. 8) Д — лутак — л. 9) Анита — ами.

Данас

Четвртак, 4 новембар 1943.
Аверкије еп. Карло Бором.

*

БИОСКОПИ

АТИЛА: Сеоска лола.
ЗРИЊИ: Неког морамо волети.
НЕМЗЕТИ: Љубомора.
РАКОЦИ: Муљ.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Машић, 1941 априла 13 улица бр. 2. Телефон: 22—91.
Дивилд, Хорти Миклош булевар 7. Телефон: 32—00.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ И УМРЛИ

Рођен: није нико.
Венчања: није било.
Умро: није нико.

*

РАДИО
4 новембар 1943.

БУДАПЕШТА, 6.45: Јутарња музика ● **10.15:** Салонски оркестар Илдишки ● **12.10:** Војна музика ● **14.00:** Музика за игру ● **15.45:** Венеција и Напуљ тарантела (клавир) ● **22.40:** Музика из филмова.

*

МЕЂУНАРОДНИ ИЗВЕШТАЈ О ВОДОСТАЈУ
3 новембар 1943

Дунав: Комаром 94 (—2), Будапешта 117 (—1), Баја 147 (—1), Мохач 168 (—2), Бездан 206 (—3), Гомбош 159 (—2), Ујвидек 222 (—4).
Драва: Барч 69 (+8).
Тиса: Вашарошнамењ 105 (—2), Токај 57 (—1), Тисафире 28 (—), Чонград —10 (—2), Сегед 92 (—2), Тител 76 (—3).

*

ОДЛАЗАК И ДОЛАЗАК ВОЗОВА

За Будапешту: 4.31 (путнички, а од Сабадке брзи), 13.25, **15.07** (брзи моторни), 20.22.
За Зомбор: 3.06, 9.55, 13.30 (директан за Паланку), 17.40.
За Обечеј, Зенту, Сегед: 5.05, 13.50 (само до Обечеја), 16.20.
За Тител: 6.12, 12.12, 20.12.
Из Будапеште: 7.29, **11.27,** 17.25, **22.53.**
Из Зомбора: 7.40, 9.18 (директан из Паланке—Гомбоша), 13.10, 20.00.
Из Сегеда—Зенте—Обечеја: 7.16 (из Обечеја), 9.46, 20.05.
Из Титела: 6.01, 11.38, 17.14.

СКЛ (Силбач)—БСК (Бачтоварош) 2:1

У реваншу утакмици гости су заслужено победили домаће. Победник је играо у саставу: Пајић II, Ширка, Исаков, Лешков IV, Пајић, Кривокућа, Лешков II, Јовић, Живанов, Гавриловић, Влаовић. Домаћи су у првом полувремену постигли вођство, које су одржали до краја полувремена. У другом полувремену игра је живља и Лешков у 12 м. снажним шутем изједначује. Средином полувремена Гавриловић даје победоносни гол. Оба тима се труде да постигну још који гол, али се резултат до краја не мења. Истакли су се Пајић II на голу, који је био најбољи на терену и Влаовић који обећава много. У тиму домаћих вредно је похвалити Бугарског. Судија одличан.

СКЛ (Стапар)—СКЛ (Силађ) 1:0 (0:0)

Првенствена утакмица одиграна у Силађу. Гости су победоносни гол постигли тек у 43 м. другог полувремена преко Марковића. Судија је задовољио.

Читање просвећује!
Антихварне књиге купује продаје и замењује
Патаки Маргит
УЈВИДЕК, Хитлер Адолф ул број 11

МАЛИ ОГЛАСИ

За 10 речи 2 пенга, свака даља реч 15 ф.
Који тражe службу имају 50% попуста

ТРАЖЊА

НАСТАВНИКА-ЦУ за латински и математику тражи Ђачки Дом, Ујвидек, Флат ул. 4. Услови цела опскрба и плата или само плата. Уступити може одмах. 3126

СТОЛАРСКИ И КОЛАРСКИ РАДНИЦИ потребни су за одмах. **Мита Каленић, Ујвидек,** II Ракоци Ференц ут 182. 3131

ТРЕБАМ ШТРИКАЋУ МАШИНУ. Ђулинац, Ујвидек, Петефи ул. 7. 3141

ТРАЖИ СЕ ПРАКТИКАНТ. Писмене понуде послати Дрогерији »Хигиеа«, К. Живојновић. 3148

ТРАЖИ СЕ БРИЈАЧКИ ПОМОЋНИК за стан и храну. Плата по погодби. Бернхард Цех. Милитић. 3154

ФАРБАРСКОГ ШЕГРТА примио бих одмах. Лачок Кароељ, Каћ. 3161

ТРАЖИ СЕ УЧЕНИЦА за моде салон за одмах. Дабић Тилда, II Ракоци Ференц ут 26. 3160

ЗДРАВОГ И СПОСОБНОГ ДЕЧКА за учење столарског заната тражим. Дајем стан и храну. Мијачић Јене, Бачкерестур. 3159

ПРОДАЈА

КРУПАРУ СА МОТОРОМ, трансмисијом и пумпом, све у исправном стању продаје: **Аврам Мајеровић, Чонопља.** 3134

КАЉЕВА ПЕЋ у добром стању на продају. Сегедин ул. 8. 3147

ДВА ОЧУВАНА ЖЕНСКА ЗИМСКА КАПУТА на продају. Упитати: Балатон ул. 2, прва врата лево. 3149

МОДЕРНА КОМПЛЕТНА СПАВАЋА СОБА са федермадрацима и један нов рекамиє на продају. Мадач Имре ул. 2 (приземље, врата бр. 3).

ПОКРИВАЧИ ЗА КРЕВЕТЕ (ћилимови) потпуно нови, продају се. Доситејева ул. 8. 3153

НА ПРОДАЈУ ЖЕНСКИ ЗИМСКИ и мушки прелазни капут. Лихт, Андраши ул. 2. 3155

ЈЕДАН ЖЕНСКИ ЗИМСКИ КАПУТ са астраганом потпуно нов на продају. Адреса у администрацији. 3156

РАЗБОЈ ЗА ТКАЊЕ и један мушки бицикл са 100% Континентал гумама на продају. Ретек ул. 20. 3157

СВИЛЕНИ ЈОРГАН, првокласан, предратни, продаје се. Упитати Кошут Лајош ул. 6 код домара. 92

ПОСВЕ НОВА ТРПЕЗАРИЈА одмах се продаје. Видети: Деак тер 3.

ИЗДАВАЊА

ИЗДАЈЕ СЕ НАМЕШТЕНА СОБА, са употребом купатила, солидној особи. Адреса у администрацији. 3146

РАЗНО

ZEISS PUNKTAL
Код КАЗИНЦИ Вашег стручног дипл оптичара, Ујвидек Хатлер А. улица 14. Телефон: 30—30
1438

СТАРА одела, веш најбоље плаћам. На позив кући долазим. НАЧА ШАНДОР, старетинар, Хал тер 7. (Рибљи трг.) 691

АСТРОЛОШКИ БИРО Стипић Јосифа у Сабадки, VI кварт, Калман ул. 4. Стална канцеларија! 2929

---

†

Дубоко ојађени извештавамо све рођаке, пријатеље и познанике да је наша мила и никад непрежаљена мати и мајка

УД. КОЗЛОВ ЈЕЛИСАВЕТА

преминула 2 новембра после подне у 3 часа после дуге и тешке болести у 82 години живота.

Сахрана ће се обавити данас 4 новембра у 3 часа после подне из капеле на св. Успенском гробљу.

Вечан јој помен!

Ујвидек, 3 новембра 1943 год.

Ожалошћени: **Ана Манојловић,** кћи. **Бранко Манојловић,** унук и остала родбина

Помен

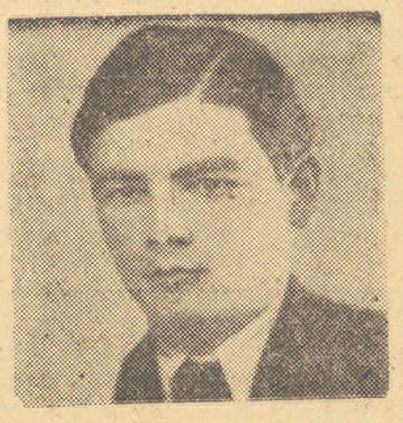

Извештавамо све рођаке, пријатеље и познанике да ћемо нашем милом и никад непрежаљеном сину и унуку

Немањи Веселиновић
месару из Бешке

који је преминуо у 21 години живота, а сахрањен у Сремским Карловцима, давати полугодишњи помен у суботу, 6 новембра пре подне на св. Алмашком гробљу.

Ујвидек, 3 новембар 1943 год.

ОЖАЛОШЋЕНИ:
мајка: **Јана Недељковић,** ујаци: **Игњат и Паја и остала родбина.**

— **Ђорђу Нестојкову судиће кривично веће.** Јуче је пред судијом појединцем Окружног суда г. д-р Лугоши Демеом одржано суђење Ђорђу Нестојковом бившем главном економу ковиљског манастира, који је оптужен да је извршио разне злоупотребе у својству главног економа. Јуче је требало да му буде суђење по неким делима по Закону о сузбијању скупоће. Међутим државни тужилац г. д-р Луц Јожеф предложио је, с обзиром на карактер дела да се судија појединац прогласи за ненадлежног и да се предмет упути кривичном већу ради суђења и изрицања пресуде. Суд је овај предлог уважио те ће сви списи бити упућени сенату Окружног суда.

— **Убио пуницу зато што се мешала у његове породичне ствари.** У селу Чомафаја, у околини Коложвара, Ковач Фазекаш Јожеф великим чекићем ударио је тако снажно своју пуницу да је она за неколико тренутака умрла. Фазекаш се после извршеног злочина крио два дана по шуми, затим се добровољно пријавио жандармерији. Он је изјавио да је своју пуницу убио због тога што се мешала у његове породичне ствари и стално изазивала свађу између њега и његове жене.

— **Страдао од експлозивног налив пера.** Јуче је у овдашњу Државну болницу донесен из Каћа чобан Хегедиш Јанош, који је на пољу нашао једно налив перо дигао га и почео да разгледа. Перо је експлодирало, откинуло му два прста на руци и нанело теже повреде. Власти поново упозорују грађанство да опрезно поступа према оваким нађеним предметима, да их нипошто не дира него да о налазу обавести најближу власт.

КУПОВИНА

КУПУЈЕМ АНГОРА ВУНУ. Предем, чешљам и овчију вуну. Хусар, Фадрус Јанош ул. 16. 2841

КУПИО БИХ једну браву фришку музару, и гепли у добром стању за сечку. Информације: Белди ул. 6. 3150

Укусне и елегантне женске бунде јесењи и зимски капути у великом избору код
Хајнеман-а
Ујвидек
Мусолини пут 13

Одговорни уредник и издавач:
ВОЈИСЛАВ МАТИЋ
Ротациона штампа: „Уранија", штампарски завод и издавачко подузеће (власник Јован Келемен) за штампарију одговара Јосип Франк, II Ракоци Ференц ул. 50.
Рукописи се не враћају